

Bilag til forsvarsministerens
skrivelse af 9. august 2006

(Alm.del.)

Spørgsmål nr. 48:

Vil Danmark undlade at hjælpe med til, at fanger kommer i irakiske myndigheders varetægt, så længe der er massive anklager om tortur i irakiske fængsler?

Svar:

Jeg skal henvise til min besvarelse af spørgsmål 4 til folketingsbeslutning (B 139) af 22. maj 2006:

Det internationale samfund yder på grundlag af FN's Sikkerhedsrådsresolution 1546 af 8. juni 2004 og resolution 1637 af 8. november 2005 samt efter anmodning fra den irakiske regering støtte til de politiske og økonomiske reformer i Irak og til opretholdelse af sikkerhed i landet.

Det fremgår af resolutionerne og af den brevveksling, som er en integreret del af resolutionerne, at Irak er en suveræn stat. Dette indebærer, at beføjelserne til at udøve myndighed i Irak, herunder anvendelse af magt, tilkommer de irakiske myndigheder. Den multinationale sikringsstyrke har alene mandat til at støtte de irakiske myndigheder og til i denne forbindelse at tilbageholde personer, som udgør en sikkerhedsrisiko. Der er således klare juridiske grænser for den multinationale sikringsstyrkes beføjelser, herunder i relation til tilbageholdelse af personer.

Det er folkeretten, der afgør, om en stat har et ansvar for personer, som tilbageholdes i fælles operationer. Det følger af folkeretten, at det er den stat, der fysisk og faktisk har den tilbageholdte i sin varetægt, som har ansvaret. Danmark er således ansvarlig for de personer, som er i vores varetægt, og ikke ansvarlig for de personer, som ikke er – eller har været – i vores varetægt.

Da beføjelsen til at udøve myndighed i Irak tilkommer de irakiske myndigheder, vil det i de situationer, hvor det er irakiske myndigheder, der har en person i deres varetægt, være de irakiske myndigheder, som har ansvaret for, at den pågældende behandles i overensstemmelse med Iraks internationale forpligtelser. Dette gælder, uanset om den pågældende er tilbageholdt i forbindelse med en fælles operation.

Regeringen vil imidlertid gøre, hvad der inden for disse begrænsninger er muligt for at sikre, at personer der tilbageholdes under operationer, hvor danske styrker medvirker, bliver behandlet i overensstemmelse med reglerne. Vi tager fra dansk side løbende dette spørgsmål op med de lokale irakiske myndigheder. Samtidig betyder overstående på ingen måde, at danske soldater passivt ser til, hvis de observerer krænkelser af menneskerettighederne. Soldaterne er instrueret om, at de - om muligt - skal gribe ind og påtale overtrædelser af bl.a. principperne i den humanitære folkeret, som de måtte bevidne. Der skal altid straks rapporteres om sådanne hændelser. Danske soldater har ved adskillige lejligheder

grebet ind ved konstaterede krænkelser af menneskerettighederne, taget forholdene op med de lokale irakiske myndigheder samt rapporteret herom.

Endelig skal det bemærkes, at regeringen lægger stor vægt på, at uddannelse i overholdelse af den humanitære folkeret og menneskerettighederne er et integreret element i den internationale indsats for at uddanne de irakiske sikkerhedsstyrker.